

РОЗДІЛ 4. ДЕФЛІМПІЙСЬКИЙ СПОРТ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕФЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ (БРИСКІН Ю.)

Актуальність. Олімпійський рух інвалідів - складова сучасного Олімпійського руху, що об'єднує організації, спортсменів та інших осіб, зокрема людей з особливими потребами. Базуючись на гуманістичних ідеалах, що закладені у Олімпізмі, Олімпійський рух інвалідів є одним з масштабних соціальних явищ сьогодення. У ньому реалізується право кожної особи на заняття спортом та участь у розбудові кращого світу засобами спорту, без дискримінації, на основі взаєморозуміння, дружби, солідарності та чесної гри.

У відповідності із Олімпійською Хартією, критерієм приналежності до Олімпійського руху є визнання МОК. Нині МОК визнані такі Всесвітні комплексні змагання інвалідів як Паралімпійські ігри, Дефлімпійські ігри та ігри Спеціальних Олімпіад [7], у назвах яких відзеркалено прагнення асоціювання своєї діяльності із Олімпійською.

Мета роботи – узагальнення історичних відомостей про спортивний рух інвалідів з вадами слуху.

Результати роботи. Перші спроби залучення інвалідів з вадами слуху до спорту були здійснені ще в XIX столітті, коли у 1888 році в Берліні було засновано перший спортивний клуб для глухих.

Перші “Олімпійські ігри для глухих” було проведено у Парижі (Франція) з 10 по 17 серпня 1924 року завдяки ентузіазму Ежена Рубен-Алке. У змаганнях брали участь представники національних федерацій Бельгії, Великобританії, Голландії, Польщі, Франції та Чехословаччини. До змагань також допустили спортсменів Італії, Румунії та Угорщини, які ще не мали своїх національних федерацій. До програми ігор увійшли п'ять видів спорту: легка атлетика, велоспорт, футбол, стрільба та плавання. Успіх ігор перевершив усі сподівання, і це стимулювало організаторів відповідно до Олімпійських традицій проводити їх щочотири роки.

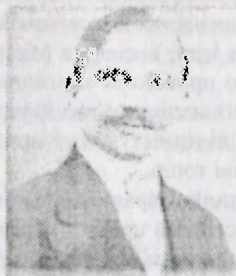
CISS

Рис.1. Логотип Міжнародного Спортивного Комітету глухих

16 серпня на нараді у Ла Порт Дорс представники клубів та федерацій глухих Бельгії, Великої Британії, Італії, Нідерландів, Польщі, Румунії, Франції, Угорщини та Чехословаччини заснували Міжнародний спортивний комітет глухих (Comite International des Sports des Sourds – CISS (Рис.1). Першим президентом Міжнародного спортивного комітету глухих було обрано Ежена Рубен-

Алке (Eugene Rubens-Alcais, 1888-1963), який пропрацював на цій посаді до 1953 р. (Рис.2). Міжнародний спортивний комітет глухих пізніше став одним із фундаторів сучасного Міжнародного Паралімпійського Комітету [1, 4].

Рис.2. Ежен Рубен-Алке

На Першому конгресі CISS у Брюсселі 31 жовтня 1926 р. був прийнятий статут цієї організації. До початку другої світової війни до Міжнародного спортивного комітету глухих вступили Німеччина, Швейцарія, Данія, Норвегія, Фінляндія, Швеція, Австрія, США, Японія та Болгарія, а в 1949 році - Іспанія та Югославія. Було проведено перші Міжнародні зимові ігри для глухих.

З свого боку, МОК не залишає без уваги діяльність Міжнародного спортивного комітету глухих з популяризації спорту інвалідів, і з 15 липня 1955 року проголошує офіційне його визнання Міжнародною федерацією з Олімпійським статусом. Цього ж року відбулося приєднання до Міжнародного спортивного комітету глухих Австралії та Нової Зеландії. У 1957 році, на XIV Конгресі Міжнародного спортивного комітету глухих до нього прийняли Аргентину, Грецію, Іран, Ізраїль, НДР, СРСР, Турцію, Уругвай та Чілі.

За заслуги у розвитку спорту серед глухих, реалізацію олімпійських ідеалів та практичний внесок у розвиток Міжнародного Олімпійського руху Міжнародний Олімпійський Комітет у 1966 році нагородив Міжнародний спортивний комітет глухих Олімпійським Кубком Кубертена. На XIX конгресі в Берчтесгадені в 1967 році прийняли назву "Всесвітні ігри глухих".

У 1983 р. Міжнародний Спортивний Комітет глухих прийняв дві класифікації членства, угоду про вибір місця проведення ігор за шість років заздалегідь, а також положення про обмеження числа супроводу посадовими особами спортсменів команд на Всесвітніх іграх глухих. Цього ж 1983 р. Міжнародний Спортивний Комітет глухих разом з іншими організаціями з метою збільшення коштів, що їх використовують у здійсненні фінансової підтримки міжнародних спортивних організацій інвалідів, взяв участь у заснуванні Міжнародний спортивний фонд інвалідів.

Міжнародний Спортивний Комітет глухих спільно з іншими організаціями брав участь у створенні Міжнародного Координаційного Комітету, Міжнародного спортивного фонду інвалідів, Міжнародного Паралімпійського Комітету, проголошенні гасла "Рівність через спортивні змагання" тощо. З 1985 року прапори Міжнародного Олімпійського Комітету та Міжнародного Спортивного

Комітету глухих майорять на літніх та зимових Всесвітніх іграх глухих. У 1990 році, У 1990 р. на конгресі Міжнародного Спортивного Комітету Глухих у Гронінгені (Нідерланди), що він був профінансований Міжнародним Олімпійським Комітетом, була підписана угода про співпрацю між Міжнародним Паралімпійським Комітетом та Міжнародним Спортивним Комітетом глухих. Основними її положеннями було визнання Всесвітніх ігор глухих змаганнями того ж статусу, що і Паралімпійські ігри; визнання Міжнародного Спортивного Комітету глухих організацією, що проводить змагання серед глухих; визнання незалежності та автономності усіх національних федерацій глухих спортсменів; домовленість про фінансову підтримку Міжнародного Спортивного Комітету глухих на пропорційній основі тощо.

Але згодом Міжнародний Паралімпійський Комітет, який фінансувався МОК, перетворився на самостійний центр з управління паралімпійським рухом, став домінувати у спортивному русі інвалідів, проводив свою роботу безпосередньо з національними спортивними організаціями інвалідів, минаючи інколи Міжнародний Спортивний Комітет глухих і, як правило, національні федерації глухих. З 90-х років ХХ століття у багатьох країнах національні федерації глухих стали втрачати свої зв'язки з Національними Олімпійськими Комітетами, втрачати підтримку з боку національних спортивних організацій інвалідів.

За свідченням экс-президента Міжнародного Спортивного Комітету глухих Джералда Джордана (Jerald Jordan) Міжнародний Спортивний Комітет глухих також звинувачував Міжнародний Паралімпійський Комітет у тому, що виділені йому кошти не були розподілені згідно із угодою між організаціями [4,8,9].

Тому у 1993 р. на конгресі Міжнародного Спортивного Комітету глухих у Софі (Болгарія) було поставлено питання або про вихід з Міжнародного Паралімпійського Комітету, або припинення ігри глухих та участь у Паралімпійських іграх. Було офіційно надіслано листа до МОК, у якому організація ставила питання про визнання ним ігор глухих у випадку виходу Міжнародного Спортивного Комітету глухих зі складу Міжнародного Паралімпійського Комітету. Разом з тим, Міжнародний Спортивний Комітет глухих цікавили умови участі глухих спортсменів у Паралімпійських іграх. МОК не надав офіційної відповіді, але неофіційно дав зрозуміти, що цінує членство Міжнародного Спортивного Комітету глухих у Міжнародному Паралімпійському Комітеті. Міжнародний Спортивний Комітет глухих залишився членом МПК, але прийняв рішення про продовження проведення Всесвітніх ігор глухих та недоцільність участі глухих у Паралімпійських іграх.

Недоцільність участі у Паралімпійських іграх обґрунтовувалася тим, що глухі вважають себе не інвалідами, а частиною культурної та мовної меншості людства - здоровими людьми без фізичних та психічних ушкоджень; змагання глухих спортсменів проводяться по тим же спортивним правилам як і у здорових спортсменів, за винятком деяких змін технічного характеру (дії арбітрів повинні бути чітко видимими, наприклад, світловими сигналами). Крім того, на Паралімпійських іграх глухі спортсмени мали змагатися не з іншими інвалідами, а з спортсменами своєї міжнародної федерації. Тому цілком логічно виник-

до питання про доцільність відмови від своїх змагань, що проводилися 75 років. Ще одним аргументом був мовний бар'єр, що існує між глухими спортсменами та спортсменами інших нозологій. Висловлювалось також застереження, що участь значної кількості глухих спортсменів у Паралімпійських іграх може спричинити до зменшення кількості учасників змагань, що їх представляють інші спортивні федерації інвалідів, а це не відповідає інтересам цих організацій і завданням Паралімпійських ігор.

В свою чергу, Міжнародні Паралімпійський Олімпійський комітети продовжили визнавати Всесвітні ігри глухих та Міжнародний Спортивний Комітет глухих.

Згідно з дозволом МОК з 2001 року Всесвітні ігри глухих офіційно називаються Дефлімпійськими іграми.

27 лютого 2003 р. 38-й Конгрес Міжнародного Спортивного Комітету Глухих прийняв рішення про запровадження назви "Міжнародний Дефлімпійський комітет" (International Deaflympic Committee)

Хронологія літніх та зимових Дефлімпійських ігор представлена у Таблиця 1-2 відповідно .

Таблиця 1.
Хронологія проведення літніх Дефлімпійських ігор

Проведення ігор			Кількість учасників	
Ігри	Рік	Місто	Спортсменів	Країн
I	1924	Париж, Франція	145	9
II	1928	Амстердам, Голландія	210	10
III	1931	Нюрнберг, Німеччина	316	14
IV	1935	Лондон, Великобританія	283	12
V	1939	Стокгольм, Швеція	264	13
VI	1949	Копенгаген, Данія	405	14
VII	1953	Брюссель, Бельгія	524	16
VIII	1957	Мілан, Італія	625	25
IX	1961	Хельсінкі, Фінляндія	595	24
X	1965	Вашингтон, США	696	27
XI	1969	Белград, Югославія	1183	33
XII	1973	Мальме, Швеція	1061	32
XIII	1977	Бухарест, Румунія	1468	37
XIV	1981	Кельн, Німеччина	1663	32
XV	1985	Лос-Анджелес, США	1648	29
XVI	1989	Крайстчерч, Нова Зеландія	1469	32
XVII	1993	Софія, Болгарія	1900	51
XVIII	1997	Копенгаген, Данія	2078	57
XIX	2001	Рим, Італія	2405	70

Таблиця 2.

Хронологія проведення зимових Дефлімпійських ігор

Проведення ігор			Кількість учасників	
Ігри	Рік	Місто	Спортсменів	Країн
I	1949	Зеефельд, Австрія	33	5
II	1953	Осло, Норвегія	53	6
III	1955	Обераммерг, Німеччина	61	7
IV	1959	Монтана, Швейцарія	56	8
V	1963	Аре, Швеція	53	8
VI	1967	Берчтесгаден, Німеччина	86	12
VII	1971	Адельбаден, Швейцарія	92	13
VIII	1975	Лейк-Плесід, США	268	15
IX	1979	Мерібель, Франція	180	14
X	1983	Ма де Камподожліо, Італія	191	16
XI	1987	Осло, Норвегія	225	15
XII	1991	Банфф, Канада	287	18
XIII	1995	Іллас, Фінляндія	312	20
XIV	1999	Давос, Швейцарія	273	18
XV	2003	Саундсвіль, Швеція	1000*	25

* орієнтовна кількість

Яскраво виражена тенденція збільшення кількості спортсменів та країн-учасниць Дефлімпійських ігор.

Надзвичайно важливим для популяризації та розвитку спорту серед глухих є наявність міжнародних дактилологічних понять, що суттєво розширює залучення інвалідів цієї нозології до активного спортивного життя через спорт. збільшує можливість спілкування без перекладачів з представниками інших країн та континентів. У 1963 році для спілкування людей різних країн розроблена Міжнародна пальцева абетка. У 1976 році Всесвітня федерація глухих ухвалила міжнародний словник для глухих "Джестуно", еквівалент "Есперанто", що вбирає у себе 1500 знаків різних систем [6]. Його використовують при проведенні спортивних ігор, конгресів тощо.

Висновки:

1. Дефлімпійський спорт є невід'ємною складовою сучасного Олімпійського руху.
2. Діяльність у Дефлімпійському спорті має нозологічно моноструктурний характер.
3. На відміну від Паралімпійського руху та руху Спеціальних Олімпіад, Дефлімпійський рух має закриту зону відповідальності.
4. У Дефлімпійському спорті значно актуалізованою є реалізація комунікативної функції.

5. У Дефлімпійському спорті спостерігається характерна для Олімпійського спорту тенденція до збільшення кількості спортсменів та країн-учасниць змагань.

Література

1. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.
2. Евсеев С. П. Адаптивная физическая культура (цель, содержание, место в системе знаний о человеке) // Теория и практика физической культуры. - 1998. - №1. - С. 2-7.
3. Жиленкова В.П. Спорт инвалидов: становление и развитие // Спорт, туризм, здоровье. - 1996. - № 4-5. - С. 5-6.
4. Мудрік В.І. Міжнародний спортивний рух інвалідів (Видання перше, скорочене). - К.: Нора-прінт, 2001. - 38 с.
5. Римар О. Спорт неповносправних: історія та сучасність. - Л.: Видавничий центр Національного університету імені Івана Франка, 2001. - 56с.
6. Чудная Р.В. Адаптивное физическое воспитание. - К.: Наукова думка, 2000. - 360 с.
7. Энциклопедия Олимпийского спорта / Под общ. ред. В.Н.Платонова. Т.2. - К.: Олимпийская литература, 2004. - с.
8. About ciss. [http// www. ciss.org/about. html](http://www.ciss.org/about.html).
9. Jordan J., Lovett A., Eichman J. CISS 2001. - Paris, 2001. - 194 p.

ОСОБЛИВОСТІ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ БАСКЕТБОЛІСТІВ З ВАДАМИ СЛУХУ (СЛЬФІМОВА О.)

Актуальність. Проблема реабілітації інвалідів є найбільш гострою у суспільстві. Кількість дітей з вадами слуху не зменшується, а подвоюється через кожні 15-20 років. В останнє двадцятиріччя кількість людей з вадами слуху становить 4-6 % населення Землі. [4].

Сучасне суспільство розвивається на основі ідей гуманізації, припускаючи розкриття та реалізацію творчого потенціалу кожної людини, в тому числі людей з відхиленнями у здоров'ї. Фахівці багатьох областей науки намагаються якщо не усунути, то серйозно зменшити наявні недоліки та їх наслідки [2,3].

Втрата слуху в ранньому віці негативно відбивається на формуванні індивідуальності людини, розвитку фізіологічних систем і ускладнює її соціально, побутову і психологічну адаптацію. Вивчення змін у фізіологічних механізмах систем, що взаємодіють і впливають на слухову сенсорну систему, має велике значення не тільки для діагностики глибини хвороби і стану ускладнень, а й для обґрунтування і вибору ефективної методики реабілітації.

Дослідженнями багатьох авторів встановлено значне відставання глухих дітей від їх здорових однолітків у розвитку рухових якостей [1,2]. Відставання виражено у недостатньо точній координації рухів, низькому рівні розвитку просторової орієнтації, підтриманні рівноваги [2-4]. За даними літератури глухі діти мають схильність до гіпокінезії, що супроводжується не тільки погіршенням рухових координаційних можливостей, але й зниженням захисних сил організму, деадаптацією серця, розвитком гіподинамії міокарду. Удосконалення осно-